

Rok 1949

V roce 1949 **znárodnil náš stát církevní majetek**. Ve Starém Městě se to týkalo asi 30 ha, které patřily k faře. Pozemky byly začleněny do JZD.

Narodilo se 24 dětí a zemřelo 5 osob.

Zřízení kina se ujal 7. 3. 1949 Josef Zeman, cestář, člen MNV. Bylo dohodnuto s experty státního filmu, kteří přišli osobně na místo prověřovat podmínky, že kino bude umístěno v sokolovně, která byla do té doby velmi málo využita. Potřebné elektrické vedení a osvětlení provedl úplně zdarma František Hrazdíra. Promítací kabina byla postavena na galerii, promítací plátno viselo na čelní stěně. Celkové náklady na zřízení kina byly 210 000 Kčs. K uhrazení částky bylo použito peněz z obecních výpůjček, 17 000 Kčs z výtěžků dožínek a 40 000 Kčs z daru Ministerstva informací a kultury. První promítání bylo 17. 9. 1949 a byl to film Vzbouření na vsi.

Od 1. 5. 1949 existovala v obci **veterinární služba**, kterou vykonával Josef Doležal. K jeho obvodu patřily obce Mladějov, Rychnov, Radišov, Koruna, Třebařov, Petrušov, Dětrichov, Borušov a Staré Město.

V lednu firma Sandrik z Moravské Třebové předstoupila s návrhem pronajmout si dům č. p. 134 na 25 let, která si dům opraví a umístí v něm svoje zaměstnance. MNV s návrhem souhlasilo.

9. 8. 1949 se dostavil na MNV **Dr. Romuald Kupka** z nemocnice v Moravské Třebové. Protože firma Sandrik nezačala dosud opravu domu č. p. 134, zrušil MNV lednovou dohodu a usnesl se požádat ONV v Moravské Třebové o přestavbu domu č. p. 134 na zdravotní středisko. Prozatím ordinoval Dr. Kupka v domě č. p. 142 a dojížděl z Moravské Třebové.

29. 11. 1949 se dostavil do obce soubor Okresního družstva Jednota z Moravské Třebové a na večeru pořádaném MNV předali zástupci Jednoty obci Staré Město **dekret „Vzorná Zmrhalova obec“**, protože z každé domácnosti se stal někdo členem spotřebního družstva Jednota v Moravské Třebové. Člen složil podíl, dostal členskou knížku a měl

nárok na podíl na zisku. (František Zmrhal byl předsedou Ústřední rady spotřebních družstev v Praze.)

V roce 1949 se **znárodňovaly živnosti**. Živnosti hostinské, řeznické a obchody přebíralo Okresní družstvo Jednota a tvořilo z nich své provozovny. Bývalí správci se stávali vedoucími prodejen. Ostatní živnosti se měly sdružovat jako provozovny nejbližších městských služeb. Řada živností díky tomuto systému ukončila svou činnost (elektronická, řeznictví č. p. 147 a sedlářská Fr. Dosoudila – jeho dílnu i s veškerým inventářem převzalo JZD a František Dosoudil se stal jeho členem).

V Praze 1949 byl sjezd KSČ, první po Vítězném únoru a první po sloučení se stranou sociálně demokratickou. Členové naší organizace uzavřeli **na počest sjezdu závazek**, že **odklidí likvidačku** domu č. p. 56 a 57, rumisko se zavezlo na polní cestu na Rychnovský kopec, bylo odpracováno 200 hodin. Dalším závazkem bylo vysázení ovocného sadu na východní straně Kolberku. Obec nakoupila asi 100 ks švestek a sad byl nazván „**Sad Klementa Gottwalda**“.

27. 5. 1949 byla žáky školy provedena **prohlídka mandelinek** na bramborových polích. Výsledek byl negativní.

V lednu 1949 provedli žáci školy **sbírku na „Jiráskův fond“**. Vybrali 1505 Kčs, které byly odeslány do Prahy na vybudování všech spisů Aloise Jiráska a poté byly umístěny do všech obecních knihoven v celé republice zdarma.

V létě 1949 byl o prázdninách 6. 7. – 30. 8. zřízen **Žňový útulek**, který nahrazoval mateřskou školu.

30. 11. 1949 odešel do **penze děkan P. Jan Dočkal**, který působil ve Starém Městě od roku 1931. Odstěhoval se do svého rodiště Zahnašovic u Holešova. Delegace MNV se s ním rozloučila a poděkovala mu za práci, kterou za dlouhá léta svého působení ve Starém Městě vykonal.

4. 12. 1949 bylo opět slavnostní zahájení **sbírky pod vánočním stromem republiky**.

10. 12. 1949 navštívila naši obec **pojízdná prodejna** a prodávala v sále U Kupsů textil. O prodej byl mimořádný zájem. Přístup do sálu musel být dokonce řízen. Bylo to proto, že lidé měli šatenky, ale pěkného zboží byl stále velký nedostatek.

Dne 29. 12. 1949 bylo založeno **Jednotné zemědělské družstvo JZD**. Tzn. že půda se stala společným majetkem a na zisku z ní se podíleli jen ti, kteří na půdě pracovali. Také z toho důvodu, že někteří zemědělci si nevěděli rady a nezvládali se starat o půdu, protože měli v ruce jen kosu a museli se dřít a vedle na poli soused měl koně a práci hned hotovou. Proto byla předložena jasná perspektiva: Spojit síly malých a středních rolníků v JZD a zajistit tak přechod k zemědělské velkovýrobě. Pořídit stroje a společně tak hospodařit. Vzorem nám byl Sovětský svaz.

Předsedou JZD byl zvolen František Antl (byl v roce 1945 komisařem a dobře se vyznal v administrativě). Výměra zemědělské půdy přihlášených členů byla asi 205,43 ha.

Dodávkové smlouvy musel zemědělec plnit, jinak ho stihly sankce – nepovolení porážky vepře, zadržení lístků na cukr, na potraviny, nevydání šatenky nebo i pokuta.

Poplatky:

- Pes 50 Kčs, za druhého 100 Kčs a za třetího 200 Kčs.

Kulturní události:

29. 1. 1949 SDH – **Společenský ples**

19. 2. 1949 TJ – **Společenský ples**

26. a 28. 2. KSČ – **Ostatková merenda**

12. 4. 1949 MOR – před budovou MNV uspořádala **mírovou manifestaci**. Vedle občanů a školní mládeže se účastnili členové Sokola a SDH v krojích. Na programu byly recitace, písně.

1. 5. 1949 Oslavy **1. máje**, z naší obce šel průvod do Moravské Třebové v počtu 25 dětí, 11 mužů a 5 žen.

7. 5. 1949 Oslava **Dne vítězství** - připravili ji žáci národní školy a probíhala ve škole. Účast 40 osob.

15. 5. 1949 **Besídka ke Svátku matek**, v sále U Kupsů, připravili ji žáci školy. Účast 110 osob.

22. 5. 1949 Na počest sjezdu KSČ sehrál divadelní odbor Sokola z Moravské Třebové v sále sokolovny **divadelní hru** Petra Karvaše „Pevnost“. Účast 100 osob.
28. 5. a 29. 5. 1949 MOR – ve Starém Městě sehrála **divadelní hru** Jana Tarabuse „Pro mír na samotách“. Účast na obou představeních asi 200 osob.
6. 6. 1949 Sehráli v sále U Kupsů žáci střední školy z Rychnova **divadelní hru** K. M. Walló „Tajná vysílačka“.
19. 6. 1949 Byla v sále U Kupsů **besídka v rámci Týdne dětské radosti**. Na pěkný program žáků národní a mateřské školy se přišlo podívat mnoho rodičů a přátel školy.
26. 6. 1949 SDH – okresní **závody pořádané okresní hasičskou jednotou**. K závodu se sjelo 7 sborů, z nich 4 se zúčastnily závodů. První místo obsadil sbor z Velkých Opatovic, 240 bodů a druhé místo obsadilo s 189 body Staré Město, třetí bylo Městečko Trnávka s 180 body. Večer byla **taneční zábava** SDH v Sokolovně.
31. 7. 1949 SDH – **Pout'ová taneční zábava**
28. 8. 1949 **Dožínky**. Ve 14 hodin vyšel od Matonohových velký průvod s hudbou na hřiště k sokolovně. Bylo velmi krásné počasí a velká návštěvnost. Čistý výtěžek 18 492,70 Kčs byl věnován na vybudování kina. Večer taneční zábava.
23. 10. 1949 SČM – **Zástěrková zábava**
30. 10. 1949 Byla uspořádána v sále U Kupsů **oslava státního svátku**. Kulturní vložku měl SČM. Účast 75 osob.
2. 11. 1949 Slavnostní schůze U Kupsů, na které byla podepisována zdravice **k 70. výročí narození J.V. Stalina**, podepsali ji všichni přítomní i žáci národní školy, celkem 485 lidí. Ve 20:00 byl vyslechnut rozhlasový projev prezidenta republiky Klementa Gotwalda.
4. 11. 1949 **Oslava 32. výročí VŘSR**. Pořad provedla kulturní brigáda 2. střední školy v Moravské Třebové.
20. 11. 1949 SČM – **Taneční zábava**
26. 11. 1949 V rámci Dnů československo-sovětského přátelství **přednáška „O sovětské demokracii“**. Účast 14 osob.

4. 12. 1949 V rámci 70. narozenin J.V.Stalina uspořádala Rada žen v národní škole **besedu na téma „Ženy hovoří o Stalinovi“**. Kulturní pásmo připravili žáci školy. Účast 72 osob.
4. 12. 1949 MOR – sehrála **veselohru** sovětského autora Alexeje Arbuzova „Šest zamilovaných“. S touto hrou se umístila na divadelní soutěži, vypsané na počest 70. narozenin J.V.Stalina, mezi 11 soubory moravskotřebovského okresu na 6. místě.
21. 12. 1949 Bylo **vzpomenuto 70. narozenin Generalissima J.V.Stalina**. Slavnost byla uspořádána v národní škole. Kulturní pásmo provedli žáci národní školy. Přednáška a výstava o životě a díle J.V.Stalina. Účast 67 osob.
22. 12. 1949 Měli studenti reálného gymnázia ze Svitav „**Veselý večer**“ v sále U Kupsů. Akce byla navštívena hlavně mládeží.
31. 12. 1949 KSČ – **Silvestrovská zábava**